

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
(SZW)
Dhr.
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Datum
17 april 2024
Kenmerk
/U202400209
Telefoon
-
Bijlage(n)
-

Uitvoeringstoets wijziging Warenwetbesluit attractie- en
speeltoestellen 2023 en Warenwetbesluit Kin

Geachte

Op 11 maart 2024 heeft u de VNG verzocht een uitvoeringstoets te doen op de wijziging
Warenwetbesluit attractie-en speeltoestellen 2023 en het Warenwetbesluit kinderbedden en -boxen
in verband met uitzonderingen voor gastouderopvang.

Totstandkoming uitvoeringstoets

Voor onze reactie hebben wij diverse gemeenten geconsulteerd. Daarnaast hebben wij onze eigen
beoordeling van het voorstel gemaakt. Het totaal van de consultatie van gemeenten en onze eigen
beoordeling heeft onze reactie gevormd.

Algemene opmerkingen

De VNG vindt het positief dat er duidelijkheid komt in de ontstane onduidelijkheid rondom de
toepassing van het Warenwetbesluit attractie-en speeltoestellen 2023 en het Warenwetbesluit
Kinderbedden en -boxen op de gastouderopvang. Deze onduidelijkheid had ook invloed op het
toezicht op deze eisen en dat is voor de kwaliteit niet gewenst.

Wij zien dat er een spanningsveld kan worden ervaren tussen enerzijds de strenge eisen die aan
professioneel gebruik zijn gesteld en anderzijds de gastouderopvang van kinderen in een
particuliere woonomgeving. Het lijkt ons passend dat de normen die aan attractie- en

speeltoestellen en bedden en boxen worden gesteld aan professionele kinderopvang niet in dezelfde mate gelden voor opvang die in aard plaatsvindt in een gezinssituatie. Maar gastouderopvang is geen zuiver particuliere setting, maar wel degelijk een bedrijfsmatige setting. Wel met mogelijk een beperktere bezetting. Hierdoor zou een aangepast kader van kwaliteitseisen vanuit het WAS naar ons idee passend zijn.

Bij de voorgestelde wijzigingen zien wij wel enkele risico's die deze wijziging met zich meebrengt. Wij benoemen de drie grote risico's en geven hierop een toelichting:

1. Veiligheid van kinderen in gevaar;
2. Inleveren op voorgestelde kwaliteitsverhoging van de gastouderopvang en
3. Onvoldoende zicht op gastouderbureaus buiten de gemeentegrenzen.

1 Veiligheid van kinderen in gevaar

Aanleiding voor het ingrijpen door de NVWA was een ongeluk met een speeltoestel in de gastouderopvang. Dit wijzigingsvoorstel heeft tot doel de veiligheidseisen die bedoeld zijn om dergelijke ongelukken te voorkomen niet meer te laten gelden. Dit kan gevolgen hebben voor de veiligheid in de gastouderopvang.

Om dit veiligheidsrisico te beperken adviseren wij tweeledig. Enerzijds adviseren wij beide departementen om actief te communiceren richting de sector over de verwachting aan gastouderbureaus en gastouders over de inschatting van de veiligheidsrisico's en de bevordering van de aanschaf en het gebruik van materiaal dat aansluit bij gebruik in de gastouderopvang. Anderzijds adviseren wij na te gaan op welke wijze branchepartijen in afstemming met Veiligheid.NL hieraan kunnen bijdragen met concrete veldnormen en professionele standaarden.

Hiermee wordt voorkomen dat de veiligheid van de kinderen in gevaar komt door bijvoorbeeld zelfgemaakte speeltoestellen, maar ook zelfgemaakte kinderbedden. Als er geen normen zijn dan kan iedere gastouder zelf toestellen en bedden maken en gebruiken in de opvang. Het toezicht van de GGD is niet gericht op het toezichthouden op normen of certificering van speeltoestellen of bedden of boxen. Dit toezicht is erop gericht te controleren of risico's zijn ingeschat en er maatregelen worden getroffen bij risico's. Hierbij worden speeltoestellen en bedden niet getoetst aan kwaliteitsnormen (zoals nu het geval is door de NVWA).

2 Inleveren op voorgestelde kwaliteitsverhoging van de gastouderopvang

Gelijktijdig met onderhavige wijziging heeft het Ministerie van SZW het voornemen om het Besluit kwaliteit gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang te wijzigen in verband met het verhogen van de kwaliteit van de gastouderopvang. De wetgever beoogt daarmee een betere waarborging van de kwaliteit en een kwaliteitsverhoging van de gastouderopvang. De vraag is hoe onderhavige voorgestelde versoepeling (waar gastouderopvang gezien wordt als zijnde een particuliere setting) zich verhoudt tot dit lopende wetstraject waarmee juist wordt beoogd de kwaliteit van de gastouderopvang te verhogen door verantwoorde gastouderopvang gelijk te stellen aan verantwoorde kinderopvang in een kindercentrum.

Naast deze inhoudelijke zorg, zien wij ook dat verwijzingen naar huidige regelgeving in het Besluit en de Regeling kwaliteit gastouderopvang mogelijk wijzigen door het daar lopende traject. De Nota van toelichting op onderhavig wijzigingsvoorstel verwijst onder andere naar de inhoud van het Besluit kwaliteit gastouderopvang en de Regeling kwaliteit gastouderopvang. Er ligt op dit moment een voorstel om het in de nota aangehaalde artikel 7 van het Besluit kwaliteit gastouderopvang

inhoudelijk te wijzigen. Ook verwijst de nota naar het huidige artikel 11 van de Regeling kwaliteit gastouderopvang. De verwachting is dat ook deze inhoud naar aanleiding van het wetstraject gewijzigd wordt. Hier lopen op dit moment gesprekken over. Het is nog onbekend of de beschreven kwaliteitseisen in dit artikel ongewijzigd blijven.

Wij verzoeken om in het vervolgtraject de beide wijzigingstrajecten goed op elkaar af te stemmen, zodat er geen inhoudelijke toelichtingen in het ene voorstel zijn opgenomen, die door het andere traject gelijktijdig gewijzigd zijn. Dit kan namelijk leiden tot nieuwe verwarring over waaraan speeltoestellen, kinderbedden en -boxen in de gastouderopvang moeten voldoen en welke rol hierin wordt verwacht van het gastouderbureau, de gastouder en de toezichthouder.

3 Onvoldoende zicht op gastouderbureaus buiten de gemeentegrenzen

Gastouderbureaus en voorzieningen voor gastouderopvang zijn aparte toezichtobjecten. Zij zijn ook niet noodzakelijkerwijs in dezelfde gemeente gevestigd.

Vanwege de landelijke organisatie valt het gastouderbureau vaak onder het toezicht van een andere GGD dan een aangesloten voorziening voor gastouderopvang. Dat brengt met zich mee dat een gemeente onvoldoende zicht heeft op de kwaliteit van het gastouderbureau buiten zijn gemeentegrenzen. Ook kan de gemeente niet voldoende herstellend handhaven wanneer uit het toezicht bij een voorziening voor gastouderopvang blijkt dat het gastouderbureau te kort schiet in zijn begeleidende en controlerende rol bij het inventariseren van de risico's en het bezoeken van de opvanglocatie. De in de toelichting opgenomen veronderstelling dat de gemeente kan handhaven als het gastouderbureau hierin niet de juiste maatregelen neemt, is alleen mogelijk als dit in de Wet kinderopvang mogelijk wordt gemaakt, door op te nemen dat de aanwijzing ook opgelegd kan worden op gastouderbureaus, die gevestigd zijn buiten de gemeentegrens maar een overtreding begaan binnen de gemeentegrens, omdat zij hun verplichtingen jegens een aldaar gevestigde voorziening voor gastouderopvang niet of onvoldoende nakomen.

Opmerkingen Nota van toelichting

Onder 2.2 Uitspraak rechtbank Rotterdam

De minister heeft opgenomen dat onder andere de GGD ervan uitging dat het WAS niet van toepassing was op speeltoestellen bij gastouderopvang. Wij verzoeken u deze zin uit de toelichting te verwijderen. Mogelijk was dit zo bij de GGD die betrokken was bij de uitspraak, maar zeker niet alle GGD-en zijn ervan uitgegaan dat de WAS niet van toepassing was op de gastouderopvang. De indruk dat hier geen toepassing aan werd gegeven in het toezicht van de NVWA is voortgekomen uit afstemming hierover met de NVWA en was ook lange tijd de staande praktijk.

Daarnaast wordt aangegeven dat gastouderopvang verschilt in de zin van kinderopvang in een kinderdagverblijf. Wij verzoeken "kinderdagverblijf" aan te passen naar "kindercentrum", omdat dat zowel naar het kinderdagverblijf als de buitenschoolse opvang verwijst.

Onder 2.4 Waarborgen van de veiligheid van speeltoestellen in de gastouderopvang

De minister heeft de volgende zin opgenomen:

Indien de GGD constateert dat er geen sprake is van verantwoorde kinderopvang kan de gemeente handhavend optreden.

Deze zin vinden wij ongelukkig gekozen en wij verzoeken de minister deze zin aan te passen.

Als de GGD vaststelt dat de opvang onvoldoende veilig of passend ingericht is, kan het college indien nodig handhavend optreden. Het is van belang dat hier de koppeling wordt gemaakt met de passende inrichting, omdat hier samenhang zit met de veiligheid.

Onder 3.3 Uitzonderingen gastouderopvang van Warenwetregeling nadere eisen kinderbedden en -boxen kinderopvang

In de toelichting wordt aangegeven:

Gelet op deze ongewenste gevolgen hebben de Minister voor Medische Zorg en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid besloten dat de nadere eisen die gelden voor de kinderopvang niet van toepassing zijn op kinderbedden en -boxen in de gastouderopvang. De algemene veiligheidseisen van het Warenwetbesluit Kinderbedden en -boxen en het toezicht daarop door de NVWA blijven wel van toepassing op gastouderopvang.

Door het verschillend gebruiken van kinderopvang wel of niet in de titel van het Warenwetbesluit en de Warenwetregeling vinden wij deze passage zeer onduidelijk. Wij gaan ervan uit dat bedoeld wordt op het van toepassing blijven van eisen voor particulier gebruik. In dat geval adviseren wij u aan de passage toe te voegen dat 'de eisen aan bedjes en boxen voor particulier gebruik, die ook in het Warenwetbesluit zijn opgenomen wel van toepassing blijven op de gastouderopvang'. Dit is voor toezichthouders ook van belang voor het beoordelen van risico's. Indien er nog normen vanuit het Warenwetbesluit blijven bestaan, kan de GGD toezichthouder in ieder geval optreden indien sprake is van ondeugdelijke zelfgemaakte producten. Wij adviseren dit niet alleen voor kinderbedden en -boxen te verduidelijken in de toelichting maar ook voor speeltoestellen.

Tenslotte zullen we de door u gestelde vragen beantwoorden.

1. Is het besluit uitvoerbaar en handhaafbaar? Zo ja onder welke voorwaarden?

Het besluit is uitvoerbaar en handhaafbaar, mits aan onze bovenstaande adviezen tegemoet wordt gekomen.

Wij hebben voorgesteld om de gastouderopvang niet volledig uit te sluiten van beiden Warenwetbesluiten, maar om voor gastouderopvang te kijken naar bij deze vorm van opvang passende kwaliteitseisen aan speeltoestellen en bedden en boxen. Op die manier wordt de kwaliteit van speeltoestellen en bedden en boxen behouden op een manier die passend is bij deze vorm van opvang en wordt het verschil met kindercentra (waaronder ook kleine kindercentra aan huis) niet te groot. De NVWA zou daarmee ook de taak behouden om net als bij kindercentra toezicht te houden op de speeltoestellen. Naar ons oordeel is het toezicht door de NVWA anders dan het toezicht door de GGD op basis van de Wet kinderopvang en is dit toezicht aanvullend aan elkaar. Het is ook niet zomaar dat beide toezichtssystemen eerder zijn opgesteld. Helaas is hier niet voor gekozen.

2. Wat zijn de eventuele financiële effecten van het conceptbesluit, zowel eenmalig als eventueel structureel?

Wij voorzien geen financiële effecten van het conceptbesluit, aangezien ervan uit wordt gegaan dat het toezicht door de GGD niet wijzigt ten opzichte van de huidige wijze van toezichthouden op het domein veiligheid en gezondheid. Mocht de minister naar aanleiding van ons advies overwegen om alsnog bij deze vorm van opvang passende kwaliteitseisen aan speeltoestellen en bedden en boxen te formuleren, dan moeten we opnieuw kijken naar de antwoorden op deze vragen

3. Welke effecten hebben de voorstellen op regeldruk (administratieve lasten)?

Wij zien voor gemeenten geen effecten op de regeldruk.

4. Is voor het voorstel wijziging van de systemen/formulieren nodig? Zo ja in welke mate?

Wij voorzien geen wijziging voor de systemen of formulieren.

5. Is de beoogde invoeringsdatum, 1 januari 2025, haalbaar?

Deze datum is haalbaar voor handhaving.

6. Welke consequenties heeft het voorstel voor het toezicht?

Hiervoor verwijzen wij naar de uitvoeringstoets van GGD GHOR Nederland.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten